

הרב אריה כץ

הומרת בנות ישראל בזמן הזה¹

פתיחה

מדן תורה יש שני דינים של איסור אישה לבעלה:

1. דין אישה נידה: אישה שרואה דם בזמן שבו הוא אמור להגיע, אסורה שבעה ימים, ובסוף היום השביעי היא בודקת שפסק הדם וטובלת לערב.

2. דין אישה זבה: אישה שראתה דם בזמן שבו הוא אינו אמור להגיע - אם ראתה יום או יומיים, עליה לחכות יום נקי אחד ולטבול; ואם ראתה שלושה ימים ומעלה, עליה לספור שבעה ימים נקיים ולטבול רק לאחריהם.

עם זאת, כ-1,700 שנים לפחות נהגו נשות עם ישראל בכל מקום להחשיב עצמן 'זבות גדולות' שצריכות לספור שבעה נקיים (נדה סו ע"א). תקנה זו בוצעה בשני שלבים: תחילה **התקין רבי יהודה הנשיא תקנה בשדות**, ולפיה כל אישה שרואה דם **שלושה ימים** רצופים צריכה לשבת שבעה נקיים כדין 'זבה גדולה'. לאחר מכן **רבי זירא** אמר שבנות ישראל נהגו לשבת שבעה נקיים **בכל ראיית דם**. כך גם נפסק להלכה ב'שלחן ערוך' בתחילת הלכות נידה.²

בשנים הרבות שעברו מימיו של רבי זירא, דין זה היה דין פשוט וברור וללא כל ערעור ופקפוק. דא עקא, שבשנים האחרונות כמה גורמים מנסים לעורר רעש ציבורי כדי לבטל הלכה זו מפוסקי ההלכה ומן הציבור הרחב. הנימוק העיקרי לדבריהם הוא, ששמירה על דין שבעת הנקיים גורמת לנשים מסוימות לטבול אחרי זמן הביוץ, ולכן הן אינן יכולות להיכנס להיריון, מצב שמכונה 'עקרות הלכתית'. כשדבריהם של הגורמים האלה נאמרו בפולמוסים עיתונאיים חסרי ערך תורני, לא היה מקום להגיב להם בתשובה הלכתית מפורטת ומנומקת.³ אולם מאחר שגורמים אלו כתבו מאמרים בעניין זה, ובהם טענות הלכתיות ורפואיות שנראות לכאורה רציניות ונכוחות, חוסר תגובה לטענותיהם עלול

1. מאמר זה הוא תקציר של מאמר ארוך יותר בעניין זה שמפורסם באתר האינטרנט של מכון פוע"ה. מי שמעוניין בחומרים הלכתיים ורפואיים נוספים בעניין זה, מוזמן לפנות בדוא"ל למחבר המאמר בכתובת הזאת: katz@puah.org.il.

אני מודה לרב יואל קטן, ראש מכון שלמה אומן; לרב עזריה אריאל, ראש הכולל במכון המקדש; ולרב שמואל אריאל, ר"מ בישיבת עתניאל, על שקראו את המאמר והעירו את הערותיהם. אני מודה גם לד"ר חווה שרייבר על שקראה את החלק הרפואי שבמאמר והעירה את הערותיה.

2. שו"ע, י"ד סי' קפג סעי' א.

3. עיין בשו"ת אגרות משה, אבן העזר חלק א סי' סד.

לגרום למחשבה המוטעית שיש ממש בטענותיהם. לכן, חובה להתייחס לטענות אלו אחת לאחת ולהתמודד אִתן מצד ההלכה והרפואה, וזו מטרת מאמר זה.

א. הגדרת נידה וזבה

ראשית יש לציין שיש מחלוקת ראשונים בהגדרת נידה וזבה מן התורה. לשיטת רש"י,⁴ הרמב"ן⁵ והטור,⁶ אישה יכולה להיעשות זבה, רק אם ראתה דם מן היום השמיני עד היום השמונה עשר שסמוכים לראיית דם נידות, ולשיטתם, חישוב ימי הנידה והזיבה איננו מסובך ביותר. לעומתם, הרמב"ם⁷ סובר שדיני הנידה והזבה חלים במחזור זמנים קבוע - שבעה ימי נידה, לאחריהם אחד עשר ימי זיבה, וחוזר חלילה - כל ימי חיי האישה. לשיטתו, חשבון ספירת ימי הנידה והזבה מסובך מאוד, ומי שירצה להקל ראשו בגזרת חכמים ולנהוג על פי דין התורה, **כמעט ודאי שיעבור על איסורי כרת**. אמנם ה'מגיד משנה' (על הרמב"ם שם) וספר החינוך⁸ כתבו ששיטת הרמב"ן עיקר, אולם מכיוון ששניהם היו מתלמידי בית מדרשו של הרמב"ן, אין בדבריהם הוכחה. ה'בית יוסף'⁹ הביא את שתי השיטות ולא הכריע ביניהן. 'שפתי כהן'¹⁰ הכריע כשיטת רוב הראשונים, אולם ה'לבוש' (ס' קפג) הלך בדרכו של הרמב"ם.

יש סימנים שמעידים ששיטתו של הרמב"ם הייתה שיטה מרכזית כבר בתקופת הגאונים. על אף שהרשב"א בחידושו למסכת נידה¹¹ אינו מסכים עם שיטה זו, הוא מציין שזו שיטתו של רבנו חננאל. בפירוש הרב קאפח ל'משנה תורה' של הרמב"ם¹² נכתב שכך קיבלו הגאונים, והוא מוכיח את דבריו מדברי רב שרירא גאון.¹³ לכן, גם אם כף הפסיקה נוטה לשיטת הרמב"ן וחבריו, אי אפשר להתייחס אל שיטת הרמב"ם כאל שיטה דחוויה, וממילא יש קושי לדון בשינוי ההלכתי שמוצע. מכל מקום, וכפי שנראה לקמן, אין שום סיבה להקל בדיון זה, גם לשיטת רוב הראשונים.

ב. תקנה ומנהג

אלו שמבקשים לבטל את דין שבעה נקיים מניחים שדיני נידה שמקובלים היום - ועל פיהם כל אישה שרואה דם נחשבת זבה גדולה ולא נידה - מבוססים על חומרא דרבי

4. רש"י, ערכין ח ע"א ד"ה פתח, ובמקומות אחרים.
5. רמב"ן, הל' נידה פרק א, ובמקומות אחרים.
6. טור, יו"ד ס' קפג.
7. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פ"ו ה"א-ה"ו.
8. ספר החינוך, מצוה קפב.
9. ב"י, יו"ד ס' קפג.
10. ש"ך, יו"ד ס' קפג ס"ק ד.
11. רשב"א, נדה נד ע"א ד"ה ור"ח.
12. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פ"ו ה"ה.
13. הרב קאפח גם כותב שהעיקר כשיטת הרמב"ם.

זירא, ולדבריהם חומרתו איננה תקנה אלא 'מנהג בנות ישראל', ולכן אפשר לבטלה ביתר קלות. עם זאת, גם הם מודים שהתקנה שהתקין רבי בשדות - ולפיה אישה שרואה דם שלושה ימים רצופים צריכה לשבת שבעה נקיים - היא תקנה ולא מנהג. ממילא, ברוב רובם של המקרים, ובוודאי שכך הוא כמעט בכל המקרים שמכונים 'עקרות הלכתית', ביטול חומרא דרבי זירא לא יועיל אם לא תבוטל גם תקנתו של רבי.

אמנם נכון שתקנתו של רבי הייתה רק ב'שדות', במקומות שהיו מרוחקים ממרכזי ההוראה,¹⁴ והיה מקום לומר שבימינו אין מקום לחשוש חשש זה מכיוון שרבנים יושבים ומורים הלכות בכל מקום ומקום. אך מלבד העובדה שתקנתו של רבי התקבלה למעשה בכל עם ישראל בלא ספק ובלא מחלוקת, עיון בדברי הראשונים בהלכות נידה - כגון הרי"ף¹⁵ ועוד ראשונים - מעלה שהבקיאות במראות הדמים התמעטה כבר בימי האמוראים, ובימי הראשונים כבר לא ידעו להבדיל בין מראות טהורים למראות טמאים. מובן שחוסר בקיאות זה מעלה חששות רבים אם לא נחמיר כתקנתו של רבי,¹⁶ ומן הבחינה הזאת ברור שתקנתו של רבי חלה על כל קהילות ישראל, ושכיום כל המקומות נחשבים 'שדות'.

ובלא הכי כתבו הראשונים שגם דברי רבי זירא הם דין גמור ולא מנהג: הרא"ש¹⁷ כתב 'דהך דרבי זירא הלכתא פסיקתא היא', וגם הרמב"ם הביא את דברי רבי זירא בסדר התפלות שסידר (סוף ספר 'אהבה') אחרי ברכות התורה בתור דוגמה להלכה פסוקה. גם ה'שלחן ערוך' בתחילת הלכות נידה¹⁸ פסק בצורה ברורה שכל הרואה דם שמטמא אותה צריכה לשבת שבעה נקיים ולא חילק שום חילוק.

יתרה מזו, עיון בדברי הראשונים מורה שהם שללו כל אפשרות של הקלה בתקנה זו: הרמב"ן¹⁹ כתב בהלכות נידה:

חומרא זו שנהגו בנות ישראל הוכשרה בעיני החכמים ועשו אותה כהלכה פסוקה בכל מקום, לפיכך אסור לאדם להקל בה ראשו לעולם.

אמנם הרמב"ם²⁰ כתב: 'כל הדברים האלו חומרא יתירה שנהגו בה בנות ישראל מימי חכמי הגמרא, אך הוא הוסיף מיד: 'ואין לסור ממנה לעולם'. וה'בית יוסף' (סימן קצו) מתייחס לימי שבעת הנקיים כאל איסור כרת לכל דבר, והוא לא חילק בין הזמנים. גם הפוסקים האחרונים שדנו בדין זה והעלו סברות להקל בו, לא הקלו בו למעשה, אלא רק צירפו אותו בתור סניף לסיבת ההקלה העיקרית, וכפי שנראה להלן.

14. לפי שיטה אחרת, תקנתו הייתה במקום מסוים שנקרא 'שדות'.

15. רי"ף, שבועות ג ע"ב.

16. החשש נובע ממה שאנו מחמירים בצבעים מסופקים בגלל חוסר ידיעה, אך ייתכן שהצבעים שהחמרו בהם הם טהורים, ולכן היינו צריכים לחשב את הימים מזמן אחר ולא מזמן הופעת המראה שהחמרו בו. וראה גם הערה 6.

17. רא"ש, נדה פ"י סי' ו.

18. שו"ע, יו"ד סי' קפג.

19. רמב"ן, הל' נדה פ"א אות יט.

20. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פ"א ה"י.

בשו"ת 'גליא מסכת'²¹ צירף המחבר דין זה למקרה שבו נראה כתרם (שאסור מדרבנן) בשבעת הנקיים, והרב מסופק אם הצבע אוסר.

בשו"ת 'דעת כהן'²² דן המחבר באפשרות זו, אך לא הסכים להקל בסופו של דבר. וגם המעיין היטב ב'קונטרסי שיעורים' של הרב גוסטמן,²³ וממנו יש שרצו להביא ראיה להקל, יראה שכל הדיון בחומרת בנות ישראל בא רק כדי לצרף עוד סניף להקל: להתיר לאישה לעשות הפסק טהרה לאחר ארבעה ימים ולא לאחר חמישה, שכן זו חומרה מתקופת הראשונים שלא התקבלה בכל מקום, והיא מהווה את עיקר הסיבה להתיר במקרה שלו. אמנם מהמשך דבריו נראה לכאורה שיש מקום להקל בחומרא דרבי זירא אם מצוות 'פרו ורבו' מתבטלת, אך בסוף דבריו כתב במפורש שזהו רק הסניף להקל ולא עיקר הקולא.

אחרונים רבים אחרים דנו בשאלה מה ניתן לעשות כשביצעה של האישה חל בימי שבעת הנקיים. ברוב התשובות כלל לא נידונה האפשרות להקל בדין זה, אלא האם אפשר ליישם פתרונות הלכתיים אחרים.²⁴ בתשובות אחרות דנו פוסקי ההלכה בשאלה אם אפשר להקדים את הטבילה לפי דין שבעה נקיים מדאורייתא, אך גם בתשובות אלו כתבו הפוסקים שמתירים להקל באופנים אחרים, שאי אפשר להקל בחומרא דרבי זירא. אמנם בשו"ת 'אגרות משה'²⁵ מבואר שחשב על אפשרות להקל בחומרה זו, אך אף על פי כן הוא סיים שלמעשה אין אפשרות כזו. גם בתשובה ארוכה בשו"ת 'מנחת שלמה'²⁶ שדנה בניסיון למצוא תקנה לנשים האלה, סיכם המחבר: 'אי אפשר כלל להקל לעבור על הלכה פסוקה זו...!'

ואם כן, אין למעשה פוסק שהקל בחומרא דרבי זירא מעולם, אלא שיש פוסקים שצירפו את הסברא להקל לצדדים נוספים להקל.

ג. התרת איסור דרבנן לצורך הבאת ילדים

לאחר שראינו שלמעשה יש להחמיר בחומרא דרבי זירא ואין אף פוסק שהקל בה, עלינו לשאול: מדוע לא ניתן לעבור על החובה מדרבנן לשבת שבעה נקיים כדי לזכות ללדת ילדים? והרי מצאנו היתרים לאיסורי דרבנן מסוימים - כגון אמירה לנכרי - לצורך חולה

21. שו"ת גליא מסכת, יו"ד סי' ד.

22. דעת כהן, סי' פד.

23. קונטרסי שיעורים, קידושין עמ' 309-311.

24. שו"ת מהרש"ם, ח"ג סי' רסח; שו"ת הר צבי, יו"ד סי' קנז; שו"ת מנחת יצחק, ח"א סי' נ; שו"ת מנחת שלמה, תנינא סי' קכד; שו"ת אגרות משה, אבה"ע ח"ב סי' יח; שו"ת יביע אומר, ח"ב אבה"ע סי' א, ובמקומות אחרים.

25. שו"ת אגרות משה, יו"ד ח"א סי' צג.

26. מנחת שלמה, תנינא סי' עב.

שאינן בו סכנה, ויש פוסקים שהגדירו גם עקרות כמצב של חולי שאין בו סכנה, ולכן במקום צורך גדול התירו לעבור על איסורי דרבנן מסוימים כדי לעבור טיפולי פוריות!²⁷ על שאלה זו אפשר לענות שלוש תשובות, וכמדומני שכל אחת מהן עומדת בפני עצמה:

1. כפי שראינו לעיל, פעמים רבות אין מדובר רק באיסור דרבנן אלא בחשש גמור של איסור זבה מדאורייתא. כך הוא ודאי לדעת הרמב"ם, ולפיה כל אישה שרואה דם בימינו היא למעשה ספק זבה, מכיוון שאין אישה שמונה סבבים של י"ח יום מראייתה הראשונה. אך גם לשיטות שחולקות על דעת הרמב"ם יש חששות רבים שמקשים על ידיעת המצב המדויק, לדוגמה: חוסר הבקיאות במראות הדמים מקשה על תחילת מניית שבעת ימי הנידה, שכן ייתכן שהדם שנראה היה טהור מדאורייתא; הבלבול הרב בימינו בנוגע להרגשות;²⁸ מקרה של דימום ממושך, דימום שפעמים רבות הוא הגורם לאיחור הטבילה לאחר הביוץ, ולא רק ביוץ שמקדים, ועוד. לכן, כל היתר בנוגע לשבעת הנקיים עלול 'לגעת' באיסורי כרת ממש. נראה שמסיבה זו ה'בית יוסף' עצמו (כפי שהבאנו לעיל) התייחס לשבעת הימים הנקיים ולבדיקות בהם כאל 'איסור כרת' ולא חילק בין מקרה למקרה.

2. גם אם נאמר שלעיתים אין איסור דאורייתא בוודאות, בסופו של דבר מדובר בתקנה שמטרתה לצאת מידי כל חשש של איסור דאורייתא, ומקורה נובע מספק. הש"ך²⁹ כתב שאיסורי דרבנן שהונהגו מחמת הספק שמא יתבטל דין דאורייתא חמורים יותר מאיסורי דרבנן רגילים. ומסיבה זו כתב בעל שו"ת 'מנחת שלמה'³⁰ שלא ניתן להקל בחומרת רבי זירא.

3. יתרה מזו, בשאלה זו היה מקום לדון בעבר, בימים שבהם היו נשים שלא זכו לפרי בטן בעקבות איסור זה. כיום יש פתרון לכל אישה, ולא מצאנו אישה שאיננה יכולה להרות בעקבות בעיית ביוץ לפני טבילה, ולכן דומני שאין מקום לדון בסוגיה זו. אמנם מבקשי ביטול שבעת הנקיים טוענים שדרכי הפתרון הן בעייתיות, אך בהמשך המאמר נדחה טענה זו.

27. על השיטות השונות בהגדרת זוגות שסובלים מבעיות פוריות לעניין זה, ראה בהרחבה במאמרו של הרב גדעון וייצמן, "המעמד ההלכתי של זוגות הסובלים מבעיות פוריות", תחומין כג, עמ' 223-230. וראה גם שו"ע, או"ח סי' שכח סעי' יז, על הדינים שמותר להקל בהם לצורך חולה שאין בו סכנה.

28. מדאורייתא האישה איננה נאסרת מכל דימום שהיא רואה, אלא רק מדימום שהרגישה שיצא מגופה, ואילו חכמים גזרו לאסור את האישה גם במקרים מסוימים שבהם ראתה דם ולא הרגישה ביציאתו. בימינו נשים רבות מדווחות שאינן מרגישות כל הרגשה בזמן יציאת הדם - גם לא בשעת וסתן - אך הפוסקים הסכימו שווסת ממש אוסרת מן התורה בכל מקרה, והם ענו תשובות שונות בנוגע לעניין ההרגשה. בעקבות המבוכה והבלבול שיש בנושא ההרגשות בימינו, קשה מאוד לדעת מתי נאסרת האישה מן התורה, וממילא אין זה מעשי כלל ליישם את שבעת ימי הנידה בימינו, שכן לא ידוע מתי יש להתחיל למנות אותם.

29. ש"ך, יו"ד סי' קי כללי ספק ספיקא ס"ק יז.

30. מנחת שלמה, תנינא סי' עב.

ד. שכיחות התופעה של ביוץ לפני הטבילה

כדי להצדיק את ה'צורך', לדעתם, לבטל את שבעת הנקיים, טוענים הגורמים שמבקשים לבטל אותם, שכ-5% מן הנשים לא תצלחנה להרות אם תשמורנה על שבעה נקיים. טענה זו מתבססת על שני נתונים: כ-15-20 אחוזים מן האוכלוסייה סובלים מקשיי פוריות, וכ-20-25 אחוזים מבעיות הפוריות שקיימות באוכלוסייה הדתית נובעות מביוץ לפני הטבילה. הנתונים האלה מתבססים על מחקר שנערך בעיר חרדית מסוימת, מחקר שהעלה שכרבע מן הנשים שבאו לבירור פוריות סבלו מביוץ לפני הטבילה. עם זאת, ניתוח מעמיק של מחקר זה מעלה סימני שאלה רבים על מידת אמינותו. הטענה נגד אמינות המחקר מקבלת משנה תוקף ממאמרה של ד"ר חוה שרייבר: 'עקרות הלכתית: היבטים מקצועיים'.³¹ ד"ר חוה שרייבר, רופאת פוריות ותיקה, שעובדת בעיקר עם ציבור דתי וחרדי, מציינת שבמחקר שנעשה על 600 זוגות שסבלו מקשיי פוריות והגיעו למרפאתה, נמצא ש-20% מן הנשים שהגיעו למרפאה טענו שהן חוששות שטבילתן חלה לאחר הביוץ, אולם לאחר בירור נמצא שרק כ-5% מן הנשים אכן סבלו מכך. את הסיבות לאבחנה הראשונה המוטעית תולה ד"ר שרייבר, בין היתר, במקרים שבהם חל הביוץ אחרי הטבילה, אך בעיה הורמונלית לאחר הביוץ גורמת להגעת הווסת מוקדם מן הצפוי, או במקרים שבהם הביוץ המוקדם או הדימום הממושך מהווים סימפטום לבעיה אחרת, קשה יותר, כגון הימצאות שרירן או פוליפ ברחם, או בעיה הורמונלית מסוימת. ואם כן, בעיית הפריון קיימת ללא תלות בשאלת הטבילה. גם מאמרם של ד"ר טובה גנזל וד"ר דינה צימרמן - 'עקרות הלכתית - אבחון וטיפול רפואי הלכתי'³² - מצביע ש'עקרות הלכתית' שכיחה הרבה פחות מן הטענה דלעיל, ושפנייה לרב לקבלת הדרכה הלכתית נכונה מצמצמת את התופעה במידה ניכרת. במכון פוע"ה נוכחנו שהדרכה רפואית נכונה מצמצמת במידה ניכרת את המקרים של ביוץ לפני טבילה, ומחקר שנערך בנושא בזמן האחרון מאשש תוצאות אלו. גם במקרים שבהם מתברר שאכן יש איחור של הביוץ, פעמים רבות אכילת תוסף תזונה טבעי שאיננו מכיל הורמונים מצליח להביא לטבילה לפני הביוץ, ולכן המקרים שמצריכים הפניה לרופא הם מועטים באופן יחסי. כמובן שיש לברר אילו פתרונות אפשר להציע לנשים אלו, אולם הצגת הבעיה כתופעה רחבה, שמטרתה היא הניסיון לשכנע לנהוג נגד תקנות חז"ל באופן כללי, היא מגמתית ומטעה. אצל רוב רובם של הזוגות בעם ישראל המתנת שבעת הנקיים דווקא תרמה לשיפור הסיכוי לכניסה להריון ולהגדלת הפוריות, ולא חלילה - להפך.

31. המאמר פורסם בספר 'להיות אישה יהודיה' כרך חמישי שער שני.

32. אסיא פה-פו, עמ' 63-82.

ה. הפתרון הרפואי - סיכון בריאותי?

חלק ניכר מטענות מבקשי ביטול שבעת הנקיים מוקדשות לסיכון הרפואי שיש בנתינת הורמונים לנשים לצורך דחיית הביוץ. בהיקפו המצומצם של מאמר זה אי אפשר לענות באופן פרטי לטענות אלו,³³ אולם באופן כללי יש להשיב על טענה זו, שמלבד קבוצות סיכון מסוימות - ולהן יש מענה שמתאים להן - שימוש בהורמונים האלה לתקופה קצרה, וכשהוא מלווה במעקב רפואי, גורם לתוספת סיכון מזערית, אם בכלל, והוא ודאי מסוכן פחות מהליכה ברחוב.

ו. פתרונות נוספים - הזרעה מלאכותית וראייה בשפופרת

הפוסקים הציעו שתי אפשרויות נוספות להתמודד עם הבעיה מבחינה הלכתית: החדרת צינורית שדרכה יצא דם הנידה, כדי שהאישה תיחשב 'רואה בשפופרת' שאיננה נטמאת; והזרעה מלאכותית של זרע הבעל לאשתו ללא צורך בחיי אישות. שיטת הצינורית איננה מעשית, גם מכיוון שפוסקים רבים לא הסכימו אתה להלכה, וגם בעקבות הקושי הטכני ליישמה. עם זאת, ההזרעה המלאכותית מיושמת בפועל במקום הצורך. אמנם היא נפוצה פחות, אך הסיבות לכך הן ששיטת הטיפול בתרופות קלה יותר לביצוע, ומשום שהיתר לבצע הזרעה לפני טבילה איננו מוסכם על כל הפוסקים. במקרים שבהם הטיפול בתרופות אינו מועיל, או אם לאישה יש בעיה רפואית מסוימת שמונעת ממנה להשתמש בתרופות, שיטת ההזרעה אכן מיושמת בהצלחה.

סיכום

1. דין שבעת הנקיים הוא דין גמור מדרבנן, והוא מבוסס על תקנת רבי ועל הרחבה נוספת שהחמיר רבי זירא. זהו דין גמור, וכיתר הדינים שמופיעים בגמרא ונפסקו להלכה ללא מחלוקת ראשונים, לא ניתן לעקור דין זה. לדעת חלק מן הפוסקים יש להתייחס לדין זה כשם שמתייחסים לדין גמור מדאורייתא, ולדעת פוסקים אחרים דינו כיתר איסורי דרבנן.
2. גם כאשר יש ביוץ לפני הטבילה, לא ניתן לעקור דין זה, והפוסקים נחלקו אם העובדה שמדובר בדין דרבנן יכולה להצטרף לצדדים אחרים להקל, צדדים שלא היינו מקלים רק בהם בחשש דאורייתא.
3. במרוצת הדורות הגבירה תקנה זו את מספר ההריונות בעם ישראל, שכן היא גרמה לליל הטבילה לחול סמוך לביוץ של רוב הנשים, ולכן סיכויי ההתעברות עלו והחשש שתדירות חיי אישות נמוכה עלולה לגרום להחמצת הביוץ, פחת.

33. דיון מפורט בעניין זה וכן סקירת מחקרים, מובאים במאמר שמופיע באתר מכון פוע"ה, והמעוניין בנתונים יפנה לשם.

4. שכיחות התופעה של ביוץ קבוע לפני הטבילה נמוכה במידה ניכרת מן השכיחות שמציינים אלו שרוצים לעקור את דין שבעת הנקיים. ובעזרת הדרכה הלכתית נכונה אפשר לצמצם במידה ניכרת אף יותר את המקרים הבעייתיים.
5. כיום יש פתרונות פשוטים יחסית לדחיית הביוץ. פתרונות אלו אינם מהווים סיכון לבריאות האישה, מלבד מקרים מסוימים.
6. במקרים שבהם פתרונות אלו אינם יעילים, או שהאישה נמצאת בקבוצת סיכון מסוימת ואסור לה להשתמש בתרופות המקובלות, אפשר לפתור את הבעיה באמצעות הזרעה לפני הטבילה.
7. תמוה מדוע דווקא בתקופתנו, ובה תמיד יש לבעיית הביוץ המוקדם פתרון בפועל, מנסים גורמים מסוימים לעקור דין שנוהג בעם ישראל למעלה מ-1,700 שנה.

